

DN Debatt

DN Debatt. "Den feministiska regeringen har inte förbättrat kvinnors liv"



UPPDATERAD 09:38 PUBLICERAD I GÅR 21:00



För att bryta kvinnors strukturella underordning krävs en modig och långsiktig reformagenda, skriver artikelförfattarna. Foto: Stina Stjernkvist/TT

DN DEBATT 8/3.

Sveriges kvinnolobby med flera: Ojämställdheten består och kvinnors liv har försämrats på en rad områden de senaste fem åren.

Den feministiska regeringen har suttit vid makten i snart två mandatperioder, men ännu lyser de stora reformerna med sin frånvaro. Vi ställer nu 120 krav för att förbättra kvinnors livsvillkor.

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

Veckans utvalda artiklar som rör det nya coronaviruset.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Lågutbildade kvinnors livslängd sjunker, inkomstskillnaderna

mellan kvinnor och män har inte minskat på 25 år och tjejers utsatthet för sexuellt våld och övergrepp ökar. I dag på internationella kvinnodagen släpper [Sveriges kvinnolobby](#) tillsammans med ett 20-tal kvinnoorganisationer rapporten **”Kvinnor i Sverige 2021”** om kvinnors villkor i Sverige. Den visar att ojämställdheten är bestående, att kvinnors liv har försämrats på en rad områden de senaste fem åren och att regeringen saknar politik för att bryta utvecklingen.

Kvinnor i Sverige får fortfarande mindre betalt än män för lika och likvärdigt arbete. Kvinnor i arbetaryrken tjänar i genomsnitt 6.000 kronor mindre i månaden än män i arbetaryrken. Inget tyder på att det strukturella lönegapet minskar, tvärtom har klyftan mellan flera stora kvinnoindominerade yrken och jämförbara yrken vuxit de senaste åren.

Kvinnodominerade yrken präglas av sämre arbetsmiljö, hög fysisk och psykisk belastning och små möjligheter att påverka arbetssituationen. Coronapandemin har blottlagt de ohållbara arbetsvillkoren för den stora grupp kvinnor som arbetar inom hemtjänst, hemsjukvård och på äldreboenden runt om i landet. Det är dessa kvinnor som betalar priset för årtionden av besparingar som genomförts av kommuner och regioner.

Den tunga arbetsmiljön gör att allt fler kvinnor blir sjuka av jobbet. I dag är kvinnor sjukskrivna i nästan dubbelt så stor utsträckning som män. 70 procent av de som är sjukskrivna för psykisk ohälsa är kvinnor. Samtidigt som övriga befolkningen lever allt längre sjunker livslängden för lågutbildade kvinnor för första gången på 200 år.

Den ekonomiska ojämställdheten följer kvinnor in i pensionsåldern. Låga löner och frånvaro från arbetsmarknaden på grund av sjukskrivning, deltidsarbete och omsorgsansvar gör att allt fler kvinnliga pensionärer i Sverige lever under fattigdomsgränsen. Det nuvarande pensionssystemet både upprätthåller och förstärker de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män.

Ett annat område där utvecklingen backar är det omfattande våldet mot kvinnor. En nationell strategi har antagits och stora satsningar har gjorts, men straffriheten för mäns våld mot kvinnor består. Särskilt oroande är den ökade utsattheten för sexuell exploatering av flickor på nätet. Drygt hälften av alla 15-åriga flickor uppger att de har kontaktats i sexuella syften av någon de tror är vuxen, och förekomsten av så kallad groomning har ökat under coronapandemin. Enligt Åklagarmyndigheten ökade fallen av utnyttjande av barn för sexuell posering med 66 procent mellan 2019 och 2020.

Under andra halvan av 1900-talet bröt Sverige ny mark för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Sverige uppfann den reformistiska jämställdhetspolitiken. Inga

strukturer tycktes för svåra att utmana. Med breda reformer angreps några av den tidens stora jämställdhetsproblem. Införandet av särbeskattning, föräldraförsäkring och utbyggd barnomsorg är exempel på storskaliga reformer som gjorde det möjligt för kvinnor att komma ut på arbetsmarknaden och försörja sig själva.

I dag är läget ett annat. Vår rapport går igenom utvecklingen för kvinnors livsvillkor utifrån FN:s kvinnokonventions artiklar. Slutsatsen är att utvecklingen står still eller har gått bakåt på flera centrala områden. I stället för reformer har jämställdhetspolitiken präglats av tillfälliga satsningar och en brist på övergripande analys. Den feministiska regeringen har suttit vid makten i snart två mandatperioder, men ännu lyser de stora reformerna med sin frånvaro. Om regeringen på allvar vill åtgärda den ekonomiska ojämställdheten mellan kvinnor och män måste det få avtryck i mandatperiodens sista budget.

För att bryta kvinnors strukturella underordning krävs en modig och långsiktig reformagenda. Sverige behöver bättre arbetsvillkor och högre löner i den kvinnodominerade välfärden, ett skattesystem som ökar kvinnors livsinkomster och ett pensionssystem som lyfter kvinnor ut ur i stället för in i fattigdom. I enlighet med jämställdhetsintegreringens principer måste kvinnor och flickor synliggöras och alla politiska förslag analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. De förslag som har negativa effekter för jämställdheten måste antingen justeras eller inte genomföras alls.

Sveriges kvinnolobby ställer i dag tillsammans med 20 kvinnoorganisationer 120 krav för att förbättra kvinnors livsvillkor. Våra tio viktigaste krav är:

1 Stäng lönegapet. Medlingsinstitutet bör få i uppdrag att kartlägga skillnader mellan likvärdiga arbeten. Diskrimineringsombudsmannen bör få i uppdrag att utvidga och skärpa sin tillsyn och genomföra en omfattande granskning av arbetsgivares arbete med lönekartläggningar likt Jämos tidigare ”Miljongranskning”.

2 Investera i högre löner och bättre villkor för de som arbetar i välfärden. Åtstramningarna i skola, vård och omsorg måste få ett stopp. Statliga investeringar krävs för att höja lönerna och skapa bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor i kvinnodominerade yrken. Lagstifta om rätt till heltid.

3 Höj nivåerna på transfereringar som halkat efter. Tryggheten måste öka för den som arbetar och blir förälder eller sjuk. Detsamma gäller för den som går i pension efter ett yrkesliv.

Individualisera föräldraförsäkringen. Dela föräldrapenningen och föräldraledigheten lika mellan föräldrarna och se över flexibiliteten.

45 Se till att framtidens skattesystem ökar jämställdheten. Kommande skattereformer måste ha som uttalat syfte att minska inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män.

6 Reformera pensionssystemet. Höj kvinnors pensioner genom att öka insättningarna i pensionssystemet, omfördela den pott som i dagsläget inte används och utjämna skillnaderna i tjänstepensionsavsättning.

7 Förbättra unga kvinnors psykiska hälsa. Primärvården bör ta över ansvaret för psykisk ohälsa och ges tillräckliga resurser. Vården måste bli bättre på att identifiera och behandla flickor med neuropsykiatriska diagnoser samt trauman och psykiska besvär efter sexuella övergrepp.

8 Stoppa straffriheten för mäns våld mot kvinnor. Inför en rättsgaranti för sexualbrott som garanterar att anmälda brott utreds inom rimlig tid och att de resurser som krävs avsätts. Varje polisregion bör ha en särskild enhet som arbetar med utredning av sexualbrott och våld mot kvinnor. Åtgärder måste sättas in för att skydda den växande grupp unga tjejer som riskerar att utsättas för groomning och sexuell exploatering på nätet.

9 Säkerställ kvinnors rätt till medborgarskap. Anhöriginvandringen bör öppnas så att kvinnor får rätt att komma till Sverige och återförenas med sina familjer. Migrationsverket måste höja sin kunskap och förbättra sina rutiner för att identifiera och tillgodose kvinnors asylskäl och skyddsbehov.

10 Skärp styrningen och förbättra uppföljningen av myndigheters jämställdhetsarbete. Ställ krav på att myndigheter ska redovisa effekterna av sitt jämställdhetsarbete. Lagstifta om jämställd medborgarservice.

Fakta. Rapporten

- Rapporten **"Kvinnor i Sverige 2021"** är en granskning av hur Sverige lever upp till artiklarna i FN:s kvinnokonvention och tar bland annat upp frågor som rör arbetsmarknad, utbildning, hälsa och våld mot kvinnor.
- Rapporten kommer att överlämnas till FN:s Cedaw-kommitté inför FN:s uppföljning av hur Sverige lever upp till kvinnokonventionen i oktober 2021.
- Rapporten är framtagen av Sveriges kvinnolobby, en obunden paraplyorganisation för kvinnorörelsen, tillsammans med Cedaw-nätverket.
- I Cedaw-nätverket ingår Sveriges Kvinnolobby, Birth Rights Sweden, Dea-föreningen, Fredrika Bremer-förbundet, Gröna Kvinnor, Hand in Hand for Women, Internationella Kvinnoförbundet, Kvinnlig prioritet, KvinnorKan, Kvinnors Nätverk, Lönelotsarna, Operation 1325, Riksförbundet Internationella Föreningen Fem-Inclusion, Riffi,

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, Riksorganisationen Glöm Aldrig Pela och Fadime, GAPF, Stockholms FN-förening, Sveriges Kvinnliga Läkares Förening, Tantpatrullen, Tjejers Rätt i Samhället, TRIS, UN Women Sverige, Unizon, Varken Hora Eller Kuvad, VHEK, Winnet Sverige, World of no sexual abuse, Wonsa och Östersjöfred.

- Rapporten publiceras under måndagen på sverigeskvinnolobby.se.

DN Debatt. 8 mars 2021

Debattartikel

Sveriges kvinnolobby tillsammans med 20 kvinnoorganisationer:

”Den feministiska regeringen har inte förbättrat kvinnors liv”

TEXT

Clara Berglund, generalsekreterare, Sveriges kvinnolobby

Anna Giotas-Sandquist, ordförande, Sveriges kvinnolobby

På uppdrag av Cedaw-nätverkets 20 medlemsorganisationer.

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt